

Zbytečná cesta k upgradu

Vyplatí se přestavba počítače, nebo je lepší nákup nového?

TOMÁŠ BUČINA, TestCentrum IDG

Upgadem je v počítačové hantýrce myšleno náhlé zušlechtnění či vylepšení počítače výměnou jedné nebo více komponent, které by mělo vést ke zvýšené funkčnosti či k nárůstu výkonu. Ne vždy se tento postup vyplatí.

Pro mnoho uživatelů je možnost upgradu jedním z hlavních parametrů, které rozhodují o koupi příslušných komponent. Faktem ale zůstává, že v mnoha případech by bylo lepší tuto vlastnost zbytečně nezdůrazňovat a spíše se orientovat na dobrou spolupráci jednotlivých součástí počítače a na vyváženost celé sestavy. Dobrým příkladem, na kterém se tento přístup dá demonstrovat, je volba základní desky.

Pohledem uživatele fascinovaného upgradem by bylo nejlepší pořídit tu nejmodernější desku a do ní vložit některý z levných procesorů, aby bylo možné provést za několik let „výhodný“ upgrade na vyšší a v té době levnější čip. Stejně tak by mohlo být výhodné pořídit celou paměť v jediném modulu, aby zbyly často 2–3 další paměťové sloty na další upgrady paměti v průběhu času. Problémem je v tomto případě grafická karta, neboť zde jednoduchý upgrade nepřichází v úvahu, a tak si náš uživatel zvolí nejspíše některý laciný akcelerační s tím, že v budoucnu si opět pořídí v té době výběrový model, který ovšem dnes stojí třeba dvě desítky tisíc korun.

Strasti dané vývojem

Bohužel realita je velmi odlišná jak od proklamací výrobců, tak i od názorů mnohých uživatelů. Jednoduchý upgrade je totiž ve skutečnosti velmi složitý. Začneme-li od základní desky, tak i přestože se výrobci procesorů snaží dodržovat standardy procesorových patič, přicházejí rozdíly v jednotlivých čípech s odlišností frekvence sběrnice, nepodporovaného typu jádra čipu či dalších parametrů. Když jste si například před 2 lety, na jaře roku 2002, pořídili v té době nejlepší desku pro procesory AMD s čipsetem nVidia nForce a instalovali do něj laciný Duron na nízké frekvenci, budete mít dnes s upgradem procesoru vážné problémy. Na první obtíž narazíte v momentě, kdy budete chtít nahrát nový BIOS, abyste zajistili rozpoznávání a správnou funkci nových procesorů v desce. Poslední verze BIOSu bude nejspíše z jara či léta loňského roku, protože výrobce desky podporuje své produkty obvykle zhruba 18 měsíců od data uvedení.

Ze současné nabídky procesorů značky AMD budete limitováni především frekvencí FSB – ta v případě původní nForce může činit pouze 200 či 266 MHz. Nejvýkonnějším současným čipem s tímto kmitočtem sběrnice je model Athlon XP 2400+, což je sice sám o sobě poměrně silný procesor, ale ve spolupráci se zastaralou základní deskou jen těžko může ukázat svůj potenciál. Proti původnímu, dejme tomu 1,2GHz Duronu, bude praktický rozdíl při používání počítače nevýrazný.

Nejinak je tomu v případě volby desky pro procesory od Intelu, kde špičkou byl před dvěma lety čipset Intel 850, vybavený v té době vrcholnou 400MHz sběrnicí. Dnes jsou 400MHz sběrnice vybaveny pouze Celerony a při případném upgradu nebude nárůst výkonu příliš významný. Navíc by uživatel musel zůstat věrný dnes už obtížně dostupným RDRAM paměťovým modulům.

Cena rozhoduje

Zajímavý je též pohled na cenu sestavy desky s procesorem. Pokud si uživatel zvolí špičkovou desku, kterou by mělo jít v budoucnu snadno upgradovat, dá za ni až 5 000 korun, dříve dokonce o něco více. Laciný procesor přijde na 1 500 (AMD Duron) až 2 500 Kč (Intel Celeron). Dohromady tedy 6 500–7 500 korun, které by ale bylo možné investovat do průměrné, běžné desky a standardního procesoru, řekněme střední třídy, tedy v dnešních měřítkách zhruba 2,5gigahertzový čip s cenou kolem 4 000 Kč. Výsledkem by tedy byla sestava stejně drahá a přitom o dobrých 30 % výkonnější, jejíž upgradový potenciál by po dvou letech byl přibližně stejně špatný, jako při po-

užití drahé desky. Podobně je to s paměť – nemá smysl počítat, zda jsou dva paměťové moduly o stokrátu dražší než jeden s dvojnásobnou kapacitou, spíše bychom se měli zaměřit na to, aby desky s podporou duálního paměťového řadiče skutečně dostaly dva paměťové moduly pro vyšší výkon.

Další komponenty k upgradu

A jak s grafickou kartou? Nechcete-li hrát počítačové hry, investujte do ní co nejméně, ideálním řešením je integrovaná grafika přímo na desce. Jen pro připojení LCD je vhodné myslet na digitální konektor DVI. Při práci na desktopu Windows, ve Wordu či v Excelu, dokonce ani při retušování fotografií ve Photoshopu vám nejnovější GeForce FX 5900 Ultra ani Radeon 9800XT nepřinese žádné zrychlení! Jste-li ale náruživý hráč, investujte s rozmyslem a vyhněte se tomu nejlacinějšímu, co je vhodné snad jen na dva roky staré „pecky“. S výběrem správné karty vám určitě pomohou výsledky našich testů.

Existují však komponenty, u kterých se vyplatí počítat s upgradem – jednou z nich jsou pevné disky. Ačkoliv se jednotlivé modely v čase liší svým výkonem, lze jednoduše přidat další disk na řadič, a dostupnou kapacitu tak okamžitě výrazně zvýšit. A pokud by nový disk byl výrazně výkonnější než ten starý, je možné přeinstalovat Windows a z nového diskového přírůstku udělat disk systémový. Starý pak může posloužit třeba jako datový sklad či pro rychlé a snadné zálohování.

Jak tedy z toho všeho ven?

Při nákupu nového počítače uvažujte s rozmyslem a nevěnujte možnosti budoucího upgradu zbytečně mnoho pozornosti. Uvědomte si své finanční limity, do kterých se chcete vejít, a za tuto sumu si pořídte to nejvýkonnější, co je možné. Chytré tedy kombinujte investice do frekvence a typu procesoru, čipsetu základní desky a kapacity paměti. To jsou hlavní komponenty ovlivňující zásadně výkon počítače.

Poté, co doběhne životnost počítače, jej raději prodejte a nechte si sestavit nový. I přesto, že to bude vyšší investice, ve skutečnosti bude rozdíl ve výkonech obou strojů dobře patrný. Při postupném upgradu zaplatíte sice o něco méně, ale při práci už mnoho změn nepoznáte, právě kvůli zmíněným omezením ve volbě nových komponent do starého počítače.

V našich úvahách jsme pracovali s částečným upgradem počítače po dvou letech. Pokud si ale zvolíte středně výkonnou sestavu, budete s ním moci pracovat často i tři roky, než definitivně doslouží, ale i tehdy bude mít pro následný odprodej svou hodnotu. Částečný upgrade je však po této době kvůli změnám technických parametrů prakticky vyloučený, a nebudete tedy než jej provést dříve, anebo už také vyměnit kompletně celé PC.

4 0031/BAM □